

Rašyti šitą tekstą nejauku. Nejauku todėl, kad Lietuvos Vyriausybėje sėdi ministras, kuris atstovauja Lietuvą europiniuose renginiuose, tačiau, kaip rodo jo įrašai Facebook paskyroje, net nesuvokia, kad Lietuvoje rinkti Europos parlamento nariai atstovauja visos Europos piliečiams, o ne vienai Lietuvos verslo grupei.

Gal tai ir atleistina eiliniam Lietuvos rinkėjui, itin dažnai maitinamam labai pigiu neprofesionalios žurnalistikos greitmaisčiu, tačiau tai nedovanotina ministrui.

Savaitės pradžioje socialiniuose tinkluose pasidalinęs perdėm isteriška žinute, kad Europos parlamente svarstomas Mobilumo paketas esą „turėtų negrįžtamos žalos Lietuvos vežėjams ir mūsų valstybės ekonomikai“, jis pakeliui dar ir užsipuolė europarlamentarus, kad tie esą nelanko posėdžių.

Pirmas, – šiek tiek komiškas momentas tas, kad pastabą apie atsainų požiūrį į darbą ministras R. Masiulis geriau skirtų pats sau, nes iš 25 konstitucinio Seimo Europos reikalų komiteto posėdžių, kuriuose privalėjo dalyvauti nuo tada, kai tapo ministru, jis malonėjo pasirodyti vos tris kartus. Pernai ir šiemet jis nesugebėjo atvykti NĖ į VIENĄ posėdį, nors prieš vykdamas į Briuselį derinti Lietuvos pozicijos privalo tai daryti ir privalo išgirsti Seimo narių, kaip tautos atstovų, nuomonę. Tai prasčiausias kabineto nario rezultatas.

Kita vertus, jeigu būtų sugebėjęs suvokti savo kaip demokratinės respublikos ministro pareigas, gal būtų suvokęs ir tai, kad jo darbas Lietuvoje ir ypatingai Europoje, nėra atstovauti vien siauriems verslo, ypač išskirtinai abejotinos socialinės ir ekonominės kokybės verslo, interesams, o Lietuvos valstybei ir visiems jos piliečiams.

Kalbėdamas apie pervežimų verslo poveikį Lietuvos ūkiui, ministras taip pat privalo matyti platesnį kontekstą.

Akcentuodamas 6 proc. BVP, kuriuos esą sukuria pervežimų verslas, ministras privalo (jei sugeba) įvertinti ir tą ekonominę grąžą, kurią šis verslas generuoja valstybei. Jeigu lengvatinės mokestinės sąlygos visokioms *linavoms* ir *girtekoms* būtų apskaičiuojamos kaip subsidijos (o tokia ir yra tikroji ekonominė logika!), tai ta minima pridėtinė pervežimų verslo vertė būtų gerokai mažesnė.

Nepamirškime, kad vairuotojams mokėdami minimalius atlygius, didesnę dalį jų pajamų išmokėdami per socialiniais mokesčiais neapmokamus dienpinigius, vietinius gyventojus keisdami imigrantais iš trečiųjų šalių pervežėjai išsimušę sau galimybę auginti jo savininkų turtus ir skurdinti darbuotojus ir viešojo sektoriaus žmones – mokytojus, gydytojus ar socialinius darbuotojus.

Pervežėjų sau kitų gyventojų ir kito verslo sąskaita išsimuštos lengvatos skurdina ir vairuotojus, netenkančius jiems priklausančių socialinių garantijų, ir Lietuvos pensininkus ar neįgaliuosius, kurių pajamos būtų didesnės, jeigu ponai iš pervežimų verslo malonėtų savo darbuotojams mokėti adekvačius atlygius.

Malonu, žinoma, žiūrėti į plačiai besišypsantį įmonių grupės „Girteka Logistics“ valdybos pirmininko Mindaugo Railos veidą antroje 2018 metų turtingiausių Lietuvos žmonių sąrašo vietoje su 750 mln. eurų turtu, kuris vos per porą metų padidėjo 400 mln. eurų.

Vos dėlto ministrui, kuris lyg ir nėra to verslo, o vis dar valstybės atstovas, tokie skaičiai turėtų pasakoti ne vieno žmogaus (ir jo šeimos, kas be ko) sėkmės, bet ir tos sėkmės kainos istoriją.

Juokinga ir tai, kad modernų ministrą viešumoje vaidinantis R. Masiulis beatodairiškai gindamas pervežėjų verslus stoja žemos pridėtinės vertės verslo pusėn. Pačių vežėjų nuolatiniai gąsdinimai, kad bankrutavus daliai pervežimų verslų, Lietuva netektų 100 tūkst. darbo vietų, yra demagogija ir tiek.

Bet kas nors kelias dienas mokęsis ekonomikos žino, kad išstūmus mokestinių lengvatų pagalba ypatingai stipriai subsidijuojamą verslą, – o toks ir yra pervežimų verslas su išskirtinai jam palankia mokestine aplinka, – atsiras erdvė kitiems, produktyvesniems verslams.

Nuolat apie modernią ekonomiką kalbantys Vyriausybės žmonės galų gale turi pradėti mąstyti, kad proteguodami žemos pridėtosios vertės versliukus (ypač jeigu jie negeneruoja net adekvačių biudžeto pajamų), mokslui imlios aukštųjų technologijų pramonės tiesiog nesukursime, nes neturėsime išteklių. O tai reiškia, kad nesukursime ir įtraukios, modernios vakarietiškos valstybės, apie ką nuolat ir vis greičiau kalba ir EBPO, ir Europos Komisijos tyrimai.

Vis dėlto ministro R. Masiulio kalbų tikroji grėsmė slypi anapus Lietuvos agresyvaus verslo ir šio verslo vis dar šeriamos intelektualiai pigios politikos.

Kaip ir kas inspiravo Mobilumo paketą? Akivaizdu, kad jis gimė todėl, kad Europos branduolio valstybės ir tų valstybių piliečiai pareikalavo, kad išskirtines konkurencines sąlygas turintys vežėjai iš Rytų Europos laikytųsi nors panašių darbo ir socialinių garantijų, kaip ir tų šalių verslas.

Nereikia manyti, kad Prancūzijoje, Vokietijoje ar Italijoje (o būtent šios valstybės vis dar

maitina ir mūsų valstybės biudžetą ir Lietuvos verslą, kasmet skirdamos milijardus eurų investicijoms) nėra politikos ir nėra rinkėjų.

Net jeigu ponas R. Masiulis, ypatingai arogantiškai politikams skirstantis darbus ir nurodymus, mano, kad analogiškai gali elgtis ir minėtų šalių Vyriausybės, tai jis klysta. Žiauriai klysta.

Visiems mums ir visiems parašytu į Vyriausybės nuleistiems masiuliams atėjo laikas suprasti, kad į pasaulio ir Europos Sąjungos areną grįžo politika. O tai reiškia, kad grįžo rinkėjai, kurie reikalauja demokratijos ir interesų derinimo.

Gal ponas Masiulis it koks cariukas ir gali pasisklaidyti Lietuvoje, nekreipdamas jokio dėmesio į liberalioje demokratijoje įteisintas valdžių atskyrimo ir jų derinimo normas, tačiau jo kolegos Prancūzijoje ar Vokietijoje sau to leisti negali. Nebegali.

Ir – dėmesio, R. Masiuli! – tamstos beatodairiška kova už stambaus, nelabai švaraus, valstybės per lengvatines mokestines sąlygas remiamo Lietuvos pervežėjų verslo interesus gali baigtis tuo, kad rinkėjai branduolio valstybėse pasakys, kad jiems nusibodo remti Rytų Europos valstybes ir jie nebenorės mokėti gerokai didesnių mokesčių, kad Lietuva galėtų gelbėti visokias girtekas.

Nežinau, ar patinka R. Masiuliui dešinieji populistai Vokietijoje ar Prancūzijoje, bet jų gretos auga, ir jie nėra tie, kurie pasiryžę be galo aukotis už mus ir visus kitus. Ir ta dešiniojo populizmo įtaka auga, ir beje, auga, padedama visokių visų šalių masiulių, kurie nenori girdėti žmonių balso. Jeigu vadybininkui R. Masiuliui tai dar neaišku, nors jis jau keleri metai bando dirbti politiku, tai labai rekomenduoju jam galų gale pradėti skaityti ne vien „Verslo žinias“, bet ir pagrindinius Vakarų dienraščius.

Vakarų valstybių politinis elitas, dar prieš dešimtmetį galėjęs manyti, kad pajėgs suvaldyti pasipiktinčius savo šalių rinkėjus ir primesti jiems savo valią, tame tarpe valią paremti Rytų Europą, dabar tokios galios nebeturi. Pavyzdžių daugybė ir bene geriausias – „Brexit“.

Galų gale pradėkime kalbėkime atvirai. Europos Sąjunga yra bendras visų projektas ir ji remiasi solidarumu. Atsisakius pagrindinių bendrijos vertybių, padedami tokių aklų verslo tarnų, kaip ponas R. Masiulis, greit ir lyg netikėtai galime atsirasti anapus Europos Sąjungos durų, kas reiškia – prarasime Nepriklausomybę.

Ir tai nėra autorės hiperbolė. Interesus turime ne tik mes; juos turi ir kitos Europos Sąjungos valstybės. Atviras klausimas, kodėl to negeba suvokti R. Masiulis, kuris

solidarumą su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, visų Lietuvos žmonių gerovę, valstybės ateitį maino į stambaus kapitalo protegavimą.

Dr. Aušra Maldeikienė

Seimo Europos reikalų komiteto vicepirmininkė

